

Sahîh Kurban Fikhi

– Polat Akyol · 11 Mayıs 2020

SAHÎH KURBAN FIKHI

Mukaddime:

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ü Teâlâ'nın Adıyla...

Hamd, Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfîret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini hiç kimse saptıramaz, saptırdığını ise hiç kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki, Allâh'tan başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed aleyhisselâm O'nun kulu ve Rasûlü'dür...

Bundan sonra:

Kurban ibâdeti Allâh Azze ve Celle'nin bizler için teşrî buyurduğu çok önemli bir ibâdetdir. Bu öyle bir ibâdetdir ki, kulun Allâh Azze ve Celle'ye karşı hürmet ve tazimini son noktada ifâde ettiği amellerin en başlarında gelmektedir.

Kurban kesmek kulun Rabbine karşı maddî ve manevî, amelî ve itikâdî olarak boyun eğişini O'nun yolunda kan akıtarak göstermesidir.

Böylesine önemli bir ibâdeti yerine getiren kimselerin ecirleri de elbette ki büyük olacaktır. Kesilen kurbanın kılları âdetince sevâb verilmesi ve kurban kanının daha yere düşmeden günahların silinmesi gibi birçok hayrı elde etmeğe vesiledir.

Rabbimiz Allâh Subhânehu ve Teâlâ, bu ibâdeti hayatımız boyunca kabul edeceği bir şekilde yerine getirebilmeyi bizlere nasib etsin. Allâhumme Âmîn.

KURBANIN TARİFİ:

Kurban kelimesinin aslı Arabça da “k-r-b” kökünden türemiş olup, sözlükte “yaklaşmak” demektir.

İstılâhta ise: “Kurban, kurban günlerinde Allâh'ü Teâlâ'ya yaklaşmak niyetiyle kesilen belirli hayvanların ismidir.”

KURBANIN MEŞRULUĞU:

Kurban kesmenin meşrûiyeti Kitâb, Sünnet ve icmâ ile sâbittir.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

“Öyleyse Rabbin için namaz kıl ve kurban kes.” [el-Kevser: 108/2]

“Biz, kurbanlık develeri de sizin için Allah'ın nişanelerinden kıldık. Onlarda sizin için hayır vardır. Ön ayakları bağlı halde keserken üzerlerine Allah'ın adını anın. Kesilince onlardan yeyin. İsteyene de, istemeyene de verin. Şükredersiniz diye, onları böylece sizin emrinize müsahhar kıldık.” [el-Hacc: 22/36]

Enes radîyallâhu anh'dan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir:

“Nebî sallallâhu ve sellem, alacalı, beyaz tüylü iki koç kurban etti. Ben onun bir ayağını hayvanın böğrünün üzerine koyduğunu, besmele çekip tekbir getirdiğini ve o ikisini bizzat eliyle kestiğini gördüm.” [Buhârî (5561); Müslim (1966)...]

Berâ bin Âzib radîyallâhu anh'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu ve sellem şöyle

buyurmuştur:

“Bu (kurban bayramı) günümüzde ilk yapmaya başlayacağımız iş, namaz kılarız, sonra (evlerimize) döner ve kurbanlarımızı keseriz. Her kim böyle yaparsa sünnetimize uygun iş yapmış olur.” [Buhârî (5545); Müslim (1961)...]

İcmâya gelince, ümmetin tüm söz sâhibi imâmları kurbanın meşruluğunda ittifak etmişler hiçbirinden buna muhâlif bir şey naklolunmamıştır.

Binaenaleyh kurban kesmek İslâm Dîni'nden olan meşru ve meşhur bir ibâdet çeşididir. Bu sebeble İslâm dîninden olduğu sâbit olan bu ibâdeti inkâr etmek, gerıcılık ve katlıyam gibi aşağılayıcı sözlerle hakaret etmek kişiyi icmâ ile dînden çıkararak küfürdür.

KURBANIN FAZİLETİ:

Kurban kesmek çok büyük ve sevâblı bir ameldir. Nitekim Âişe radîyallâhu anhâ'dan rivâyet edildiğine göre,

Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Âdemoğlu Kurban bayramı günü kan akıtmaktan fazla Allâh (Azze ve Celle) katında sevimli hiç bir amel işlememiştir. Şüphesiz o (kesilen kurban), kıyâmet günü boynuzları, tırnakları ve kıllarıyla gelir. Şüphesiz kurbanın kanı da yere düşmeden önce, Allâh (Azze ve Celle) katında kabul olunur. Artık (sevabı böyle olunca), gönülleriniz kurban (kesmek sebebi) ile (sıkıntılı değil) hoş olsun.” [Tirmizî (1493); İbn Mâce (3126)...]

Bu ve benzeri hadîs-i şerîflerde ifâde edildiği üzere, kurban günlerinde Allâh için kan akıtmak, kulun Rabbine karşı yapabileceği en büyük amellerdendir. Her kılı için sâhibine sevâb vardır. Kesilen kurbanın kanı daha yere düşmeden sâhibinin derecesi Rabbi katında yükseltildikçe yükseltilir. Günahları bağışlanır. Cehennem ateşine karşı koruyucu olur.

KURBANIN HÜKMÜ:

Kurban kesmenin hükmü, sünnet-i müekkededir. Bu görüş, cumhur ulemanın görüşü olup, Ebû Bekr, Ömer bin Hattâb ve İbn Ömer gibi sahâbelerden, İmâm Saîd bin Müseyyeb, İmâm Alkame, İmâm Esved, İmâm Atâ, İmâm Mâlik, İmâm Şâfî, İmâm Ahmed, İmâm İshâk, İmâm Dâvûd ve İmâm Ebû Sevr ve Hanefîlerden İmâm Muhammed ile İmâm Yûsuf gibi bazı imâmlarından nakledilmiştir. İmâm Ebû Hanîfe, İmâm Evzâi ve İmâm en-Nehâi gibi bazı imâmlar kurban kesmenin vâcib olduğu görüşündedirler.

Kurban kesmenin sünnet-i müekkede olmasının delîli şöyledir: Ummu Seleme radîyallâhu anhâ'dan rivâyet edildiğine göre

Nebî sallallâhu ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Zilhicce hilâlini gördüğünüz vakit sizden biriniz kurban kesmek isterse, saçlarını ve tırnaklarını kesmesin.” [Müslim (1977); Ebû Dâvûd (2791)...]

Hadîsi şerîfte “sizden biriniz kurban kesmek isterse” buyrulur kurban kesmek ihtiyara/isteğe bırakılmıştır. İsteğe bırakmak vâcib kılmaya aykırı olduğundan kurban kesmenin vâcib değil de sünnet olduğu açık ortaya çıkmaktadır.

Muhammed bin Sirin rahîmehullâh şöyle demiştir: “Ben, kurban bayramında kesilen kurbanlar vâcib midir? diye İbn Ömer radîyallâhu anhâ'a sordum. İbn Ömer: ‘Rasûlullâh sallallâhu ve sellem kurban bayramında kurban kesti. Ondan sonra Müslümanlar kestiler ve sünnet kurban kesmekle cereyan etti’

dedi.” [İbn Mâce: 2/144 (3124)]

Bununla birlikte imkânı olduğu halde kurban kesmeyi terk etmek mekruhtur. Nitekim Ebû Hureyre radîyallâhu anh’dan rivâyet edildiğine göre,

Rasûlullâh (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

“İmkânı olup da kurban kesmeyen bizim namazgâhımıza yaklaşmasın.” [İbn Mâce (3123); Ahmed (8273)]

Bu hadîs hakkında Zevâid’de şöyle denilmiştir: Bu hadîsin senedinde Abdullâh bin Ayyaş bulunur.

Müslim bunun rivâyetlerini almış ise de ancak mütâba’ ve şevâhid kısmındaki -yâni başka râvîlerle teyid edilmiş kısımdaki- rivâyetlerini almış, diğerlerini almamıştır. Ebû Dâvûd ve Nesâî bu râvînin zayıf olduğunu söylemişlerdir. Ebû Hatim ise bunun çok doğru olduğunu söylemiştir. İbn Yûnus ise onun hadîslerinin münker olduğunu söylemiştir. İbn Hibbân ise onu sıkı, yâni güvenilir râvîler arasında anmıştır. Ayrıca hadîsin Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem’e ref ile Ebû Hureyre radîyallâhu anha mevkuf olması da ihtilâflıdır.]

Binaenaleyh gücü yetenler için bayram günlerinde kurban kesmek, terk edilmemesi gerekli olan bir sünnettir. Ancak kişi kurban kesmeyi kendisi üzerine nezreder ise o zaman vâcib olur. Terk etmesi câiz olmaz. Eğer ki terk ederse günâhkar olur.

KURBANIN MÜKELLEF İLE İLGİLİ ŞARTLARI:

Kurbanın mükellef ile ilgili üç şartı vardır. Bunlar:

1-2. Akıllı ve Bâliğ Olmak:

Kurbanın mükellef ile ilgili birinci ve ikinci şartı, kurban kesecek kimsenin akıllı ve bâliğ olmasıdır.

Nitekim Enes radîyallâhu anh’dan rivâyet edildiğine göre,

Rasûlullâh (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

“Üç kişiden kalem (dînî sorumluluk) kaldırılmıştır: Uyanıncaya kadar uyuyandan, buluğa (ergenlik çağına) erişinceye kadar çocuktan, aklî dengesi yerine gelinceye kadar deliden.” [Ebû Dâvûd (4403); Tirmizî (1423)...]

İfâde edildiği üzere akıllı ve bâliğ olmayan kimseler dînen mükellef değildirler. Bu sebeble kurban kesmeleri de gerekmez.

3. Kurban Kesmeye Güç Yetirmek:

Kurbanın mükellef ile ilgili üçüncü şartı, kurban kesecek kimsede bu ibâdeti yerine getirecek kadar mâlî gücün bulunmasıdır. Zîrâ güç yetirilemeyen bir şeyle sorumlu tutmak muhâldir.

Nitekim Allâh Subhânehu ve Teâlâ, şöyle buyurmaktadır:

“Allah, kimseye gücünün yeteceğinden fazlasını yüklemeyiz. Kazandığı lehine, yüklendiği aleyhinedir. Ey Rabbımız, unuttuk veya yanıdıysak sorumlu tutma bizi. Ey Rabbımız, bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme. Ey Rabbımız, bize gücümüzün yetmeyeceğini yüklemeyiz. Affet bizi, bağışla bizi. Sen Mevlamızsın. Kafirler güruhuna karşı yardım et bize.” [el-Bakara: 2/286]

Güç yetirmenin ölçüsü ise, kişinin kendisinin ve bakmakla mükellef olduğu kimselerin ihtiyacından fazla olarak kurbanın kıymetine kurban bayramının birinci günü veya teşrik günlerinde mâlik olmasıdır. Buna mâlik olan kimsenin kurban kesmesi sünnettir.

KURBANIN SIHHATİNİN ŞARTLARI:

Kurban kesmenin sıhhatinin yani geçerli olmasının dört şartı vardır. Bunlar:

1. Müslüman Olmak:

Kurban kesmenin sıhhatinin yani kesilen kurbanın sâhibinden kabul edilmesinin birinci şartı Müslüman olmaktır.

Nitekim Allâh Azze ve Celle, şöyle buyurmaktadır:

“Kadın olsun, erkek olsun; her kim, inanmış olarak iyi amel işlerse; ona hoş bir hayat yaşatacağız.

Mükafatlarını yaptıklarından daha güzeli ile ödeyeceğiz.” [en-Nahl: 16/97]

“Bugün, size, iyi ve temiz olanlar helal kılındı. Kitab verilmiş olanların yemeği size helaldir, sizin yemeğiniz de onlara helaldir. Mü’min kadınlardan iffetli olanlar ve sizden önce kitab verilenlerden iffetli kadınlar, zina etmeksizin, gizli dost tutmaksızın ve mehirlerini verdiğinizde size helaldir. Kim de imanı inkar ederse; yaptıkları boşa gitmiştir ve o, ahirette hüsrana uğrayanlardandır.” [el-Mâide: 5/5]

Anlaşıldığı üzere Müslüman olmayan bir kimsenin yaptığı kurban ve namaz gibi ibâdet cinsinden olan ameller kendisinden asla kabul edilmez.

2. Niyet Etmek:

Kurban kesmenin sıhhatinin ikinci şartı niyet etmektir. Zîrâ niyetsiz yapılan ameller makbul değildir.

Sihhat ve sevâb ancak niyet ile sâbit olur. Nitekim Ömer radîyallâhu anh’dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Ameller ancak niyetlere göredir.” [Buhârî (1); Müslim (1907)...]

İfâde edildiği üzere niyet etmek, kurbanın sıhhat şartıdır. Bu sebeble kurban sâhibinin kastı, -kurbanı bizzat kendi kessin yahut vekiline kestirsin- Allâh’u Teâlâ’ya yaklaşmak ona itaat ve ibâdet etmek olmalıdır. Aksi halde kesilen hayvanlar kurban yerine geçmez. Kurban sâhibi bundan ecir alamaz.

3. Vaktinde Kesmek:

Kurban kesmenin sıhhatinin üçüncü şartı, kurbanın, dînen belirlenen vakitte kesilmesidir. Bu vakit ise, bayramın birinci günü bayram namazından sonra başlar, teşrik günlerinin son günü olan Zilhicce ayının on üçüncü gününün güneş batımında son bulur. Böylelikle kurban kesme süresi dört gün olur. Yani, bayramın birinci günü bayram namazından sonra başlar. Sonraki üçüncü günün güneşinin batışıyla biter. Her kim, bayram namazından önce veya Zilhicce ayının onüçüncü gününün güneş batımından sonra kurbanını keserse, kurbanı sahîh olmaz.

Berâ bin Âzib radîyallâhu anh’dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Bu günümüzde ilk yapmaya başlayacağımız iş, namaz kılarız, sonra (evlerimize) döner ve kurbanlarımızı keseriz. Her kim böyle yaparsa sünnetimize uygun iş yapmış olur. Kimde namazdan önce keserse o (et) ancak aile halkı için takdim ettiği bir et olur. Onun kurban ibâdetiyle bir ilgisi yoktur.” [Buhârî (5545); Müslim (1961)...]

Cundub bin Sufyân radîyallâhu anh’dan rivâyet edildiğine göre, o şöyle demiştir:

“Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem’e, bayramın birinci günü şöyle derken şâhit oldum: Kim, namaz (bayram namazını) kılmadan önce kurbanını kesmişse, onun yerine başka birisini kurban olarak kessin. Kim de kurbanını kesmemişse, kurbanını kessin.” [Buhârî (5562); Müslim (1960)...]

Hadîsi şerîflerde açık olarak ifade olduğu üzere kurbanın kesim zamanı bayram namazının kılınmasından sonra başlar. Zîrâ Berâ hadîsinde namazdan önce kurban kesenlerin kestiği et hakkında “o

(et) ancak aile halkı için takdim ettiği bir et olur. Onun kurban ibâdetiyle bir ilgisi yoktur” buyrulmuştur. Cundub hadîsinde ise namazdan önce kurban kesenlere “onun yerine başka birisini kurban olarak kesin” buyrularak kesimin tekrarlanması istenmektedir. Bu da göstermektedir ki bayram namazından önce kesilen etler kurban yerine geçmez.

Nubeyşe el-Huzelî radîyallâhu anh’dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Teşrik günleri (Zilhicce ayının 11.-12. ve 13. günleri), yeme, içme ve Allâh Azze ve Celle’yi anma günleridir.” [Müslim (1960); Ebû Dâvûd (2830)...]

Cubeyr bin Mutim radîyallâhu anh’dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Bütün teşrik günlerinde kurban kesilir.” [Ahmed (16751); İbn Hibbân (3854)...]

Hadîsi şerîflerde açık olarak ifade olunduğu üzere kurbanın kesim zamanı teşrik günlerinin tamamını kapsar. Sonu ise son teşrik gününün güneşinin batış vaktidir. Binaenaleyh kurban kesiminin süresi bayram namazının kılınmasıyla başlar. Bayramın dördüncü günü güneşin batışıyla biter. Bu süre içinde ister gündüz ister gece olsun kesim yapmak câizdir. Ancak efdal olanı mümkün merteye vakit geçirmeden gündüz yapmaktır.

4. Kurbanın Kusurlu Olmaması:

Kurban kesmenin sıhhatinin dördüncü şartı, kurbanlık hayvanların kurban olarak kesilmesine engel olan kusurlardan arınmış olmalarıdır. Bu kusurlar topallık, körlük, hastalık ve zayıflık olmak üzere dört tanedir.

Nitekim Berâ bin Âzib radîyallâhu anh’dan rivâyet olduğuna göre, o, şöyle demiştir:

“Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem’e kurbanlık hayvanlardan hangisinden uzak durulur (kurban edilmez) diye sorulduğunda, bunun üzerine o eliyle işâret ederek şöyle buyurmuştur: Dört sınıf hayvan kurban edilmez: (1) Topallığı açıkça belli olan, (2) gözlerinin körlüğü açıkça belli olan, (3) hastalığı açıkça belli olan ve (4) eti kalmayacak kadar yaşlı olan hayvan.” [Mâlik (2125); Beyhakî (el-Kubrâ: 19094)...]

Hadîsi şerîfte ifâde edildiği üzere körlük, hastalık, topallık ve zayıflık gibi kusurlar hayvanların kurban olarak kesilmelerine mânîdir. Topallığın ölçüsü, yürüyüşünde topallığının açıkça fark edilmesidir.

Körlüğün ölçüsü, gözlerinden birinin ya da ikisinin önünü dahi göremeyecek kadar kör olduğu açıkça belli olmasıdır. Hastalığın ölçüsü, hasta olduğu zâhirinden açıkça belli olmasıdır. Zayıflığın ölçüsü, et bağlamadığından bedenindeki kemiklerinin iyice ortaya çıkmasıdır.

KURBANLIK HAYVANLARDA ARANAN ŞARTLAR:

Kurbanlık hayvanlarda üç şart aranır. Bunlar:

1. Kurban Edilecek Hayvanın Belirlenen Hayvanlardan Olması:

Kurbanlık hayvanlarda aranan şartların ilki, kurban edilecek hayvanın dînen belirlenen hayvanlardan olmasıdır. Bunlar: Deve, sığır ve koyun cinsinden olan hayvanlardır. Erkek veya dişi olmaları arasında fark yoktur.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Biz; her ümmet için kurban kesmeyi meşru kıldık ki Allah’ın kendilerine rızık olarak verdiği hayvanların üzerine O’nun adını ansınlar. Sizin tanrınız, bir tek tanrıdır. O’na teslim olun. Sen mütevazı olanları

müjdele.” [el-Hac: 22/34]

Âyet-i kerîmede geçen davardan kasıt kurban edilmesi câiz olan hayvanlardır. Bunlar ise ittifak ile deve, sığır, koyun cinsi olan hayvanlardır. Buna göre, yaban öküzü ve geyik gibi hayvanların kesilmeleri kurban yerine geçmez.

Kurban edilmeleri câiz olan bu hayvanların kurban edilmesindeki fazilet sıraları şöyledir: Deve, sığır, koyun ve son olarak keçi. Zîrâ kurbanlık hayvanlarda etin çok olması, fakirlere verilecek etin çok olması demektir. Ayrıca Ebû Hureyre radîyallâhu anh'dan rivâyet olunduğuna göre,

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem, söyle buyurmuştur:

“Bir kimse cuma günü cünüplükten yıkanır gibi yıkanır da sonra (herkesten önce Cumâ namazına) giderse bir deve tasadduk etmiş gibi olur. (Bundan sonra) İkinci saatte giderse bir sığır tasadduk etmiş gibi; (bundan sonra) üçüncü saatte giderse boynuzlu bir koç tasadduk etmiş gibi... olur.” [Buhârî (881); Müslim (850)...]

Hadîs-i şerîfte Cuma günü guslederek erkenden mescide giden kimsenin alacağı ecrin miktarı hakkında sıralama yapılmış, devenin tasaddukunun sığırın ve koçun tasaddukundan, sağırın tasaddukunun ise koçun tasaddukundan üstün ve faziletli olduğu ifade edilmiştir. Buna göre, devenin kurban edilmesi sığırın ve koçun kurban edilmesinden, sığırın kurban edilmesi koçun kurban edilmesinden daha faziletlidir.

2. Kurban Edilecek Hayvanın Belirlenen Yaşa Ulaşmış Olması:

Kurbanlık hayvanlarda aranan şartların ikincisi, kurban edilecek hayvanın dînen belirlenen yaşa ulaşmış olmasıdır. Bu sebeble devenin beş yaşını, sığırın iki yaşını koyunun ve keçinin de bir yaşını doldurmuş olması gerekir. Koyunun yaşını tamamlamış olanı bulunmadığında ise altı ayını bitirmiş olanı da kurban edilebilir. Câbir radîyallâhu anh'dan rivâyet olunduğuna göre,

Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem, söyle buyurmuştur:

“Musinne/Yıllanmış hayvandan başkasını (kurban olarak) kesmeyin. Ancak size (böylesini bulmak) güç gelirse o başka! Bu takdirde cezâ/altı ayını doldurmuş bir koyunu (kurban olarak) kesebilirsiniz.” [Müslim (1963); Ebû Dâvûd (2797)...]

Buna göre, devenin beş yaşını doldurmuş olması veya beş yaşından büyük olması, sığırın iki yaşını doldurmuş olması veya iki yaşından büyük olması, keçinin bir yaşını doldurmuş olması veya bir yaşından büyük olması ve koyunun en az altı ayını doldurmuş olması gerekir. Yukarıda belirtilen yaşlardan daha küçük yaşta olan hayvan kurban olarak kesilemez.

3. Kurban Edilecek Hayvanın Kusurlu Olmaması:

Bu kusurlar topallık, körlük, hastalık ve zayıflık olmak üzere dört tanedir. Kurban edilmeye mani olan topallıktan maksat, topallığı açıkça belli olup, yayılacağı veya kurban edileceği yere yürüyemeyen hayvandır. Kurban edilmeye mani olan körlükten maksat, körlüğü açıkça belli olup, önünü dahi göremeyen hayvandır. Kurban edilmeye mani olan hastalıktan maksat, hastalığı açıkça belli olan, hastalıktan dolayı titreyen, yemlenmeye dahi hali olmayan, uyuz olmuş yahut delirmiş olan hayvandır. Kurban edilmeye mani olan zayıflıktan maksat, zayıflığı açıkça belli olup, et bağlamayan kuru hayvandır. Bu durumda olan hayvanların kurban edilmeleri kurban yerine geçemez. Anlaşılacağı üzere bu kusurların gözle görülür derecede olması şarttır. Gözle görülmeyecek kadar hafif kusurlar ise af

edilmiştir. Hayvanının burulmuş olması ise kurban olmasına mânî değildir.

Sayılan bu kusurlardan başka hayvanı çirkinleştiren ve etinin eksilmesine sebep olan boynuzunun ya da kulağının yarıdan fazlasının eksikliği, dilinin kesikliği gibi kusurlar da, kurban olarak kesilmesine manidir.

Nitekim Alî radîyallâhu anh'dan rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

“Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem, boynuzunun veya kulağının yarısından fazlası kesilmiş olan hayvanı kurban etmeyi yasaklamıştır.” [Ebû Dâvûd (2805); İbn Mâce (3145)]

KURBANLIK HAYVANININ KAÇ KİŞİ İÇİN OLACAĞI:

Daha önce geçtiği üzere kurban ancak deve, sığır ve koyun cinsinden kesilir. Deve ve sığır en çok yedi kişi için kesilir. Yani deve ve sığır kurbanında ortak sayısı en çok yedidir. Koyun ve keçi ise ancak bir kişi için kesilir.

Nitekim Câbir bin Abdullâh radîyallâhu anh'dan rivâyet olunduğuna göre, o, şöyle demiştir:

“Hudeybiye’de Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem ile birlikte kurban kestik. Deveyi de sığırı da yedi kişi için kestik.” [Müslim (1318); Ebû Dâvûd (2809)...]

Bir ev halkı için bir kurbanın kesilmiş olması yeterlidir.

Nitekim Ebû Eyyûb radîyallâhu anh'dan rivâyet olunduğuna göre, o, şöyle demiştir:

“İnsânlar Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem zamanında bir koyunu hem kendi hem de aile halkı adına kurban eder, ondan kendileri yer, hem de başkalarına yedirirlerdi.” [Tirmizî (1505); İbn Mâce (3147)...]

KURBAN ETLERİNE DAİR HÜKÜMLER:

1. Kurban etinden hem sâhibinin yemesi hem de fakirlere yedirmesi müstehâbtır.

Nitekim Allâh Azze ve Celle şöyle buyurmaktadır:

“Ta ki kendileri için faydalara şahid olsunlar ve Allah ın onlara rızık olarak verdiği hayvanları belli günlerde kurban ederken O ınun adını ansınlar. Siz de bunlardan yeyin. Çaresiz kalmış yoksulu da doyurun.” [el-Hacc: 22/28]

2. Kurban kesen kişinin kurban etini hediye olarak zengin, fakir herkese vermesi câizdir. Fakat kurbana ait bir şeyi satması yahut kesim ücreti olarak vermesi câiz değildir.

Nitekim Alî radîyallâhu anh'dan rivâyet olunduğuna göre, şöyle buyurmuştur:

“Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem bana, develerine bakmamı, derileriyle çullarını (fakirlere) dağıtmamı, kasaba bunlardan bir şey vermememi emretti. Ve: ‘Ona biz kendimizden (bir şeyler) veririz’ buyurdu.” [Müslim (1317); Ebu Dâvûd (1769)...]

Kurban kesen kişinin kurbanının derisinden kendisinin yahut ailesinin yararlanması câizdir.

3. Kurban kesen kişinin kurbanın üçte birini aile halkına yedirmesi, üçte birini saklaması, üçte birini ise dağıtması müstehâbtır.

Abdullâh bin Vâkıd radîyallâhu anh'dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem, şöyle buyurmuştur:

“Yiyin, saklayın ve tasadduk edin.” [Müslim (1971); Nesâî (4431)...]

Hâtîme: Hamd âlemlerin rabbi olan Allâh’a mahsustur. Salât ve selâm yaratılmışların en hayırlısı Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem’in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Yardım ve başarı, izzet ve şeref Allâh’tandır.

O, her şeyin en iyisini bilendir.

Muvahhid Kullara Selâm Olsun.

Polat Akyol.

KAYNAK :

Abdullâh Saîd el-Müderriis.

1436h./2015m.